La Inversió Estrangera Directa a l'àrea de Barcelona i Catalunya. Barcelona: Ajuntament de Barcelona-ACC1Ó, 2009.

Recensió a càrrec de Santi Andorrà

Aquesta és la 5a edició de l'estudi *La Inversió Directa Estrangera a l'àrea de Barcelona i Catalunya*, promogut per l'Àrea de Promoció Econòmica Internacional de l'Ajuntament de Barcelona i Invest in Catalonia (Generalitat de Catalunya - ACC1Ó), amb la col·laboració de PricewaterhouseCoopers. L'estudi s'ha abordat des d'una doble perspectiva: d'una banda, consultant directament agents implicats i empreses, i, de l'altra, realitzant una anàlisi de les bases de dades existents.

Les estratègies envers la captació, el manteniment i la consolidació de la Inversió Estrangera Directa, d'ara endavant IED, han d'adaptar-se principalment a les noves necessitats de consum, a les pautes productives i a condicionants de l'entorn.

L'evolució de la IED depèn directament de la situació econòmica global. Segons dades de l'estudi, després d'anys de fort creixement, l'any 2007 la IED mundial va arribar al seu nivell màxim i va baixar un 10 % l'any 2008, quan es va situar en 1,6 bilions de dòlars. Aquesta situació es va produir sobretot en les economies més desenvolupades.

En els darrers anys s'ha incrementat la competència per atraure projectes, i, per tant, s'han incrementat les atencions dels governs per a mantenir la IED ja implantada als respectius territoris. Actualment, la IED busca nous mercats i avantatges competitius en països que fins ara havien rebut poca inversió.

Històricament Catalunya ha estat una destinació d'alta prioritat per a les empreses estrangeres, gràcies a una gran diversitat de sectors, des dels més tradicionals fins als més innovadors.

L'*European Investment Monitor 2008* situava Catalunya com la quarta localització més atractiva d'Europa per a ubicar un negoci. Aquell any Catalunya va rebre 3.458 milions d'euros, el 90 % dels quals procedien de països de la UE-27, França concentrava el 29,5 % d'aquesta inversió, seguida pels Països Baixos amb el 19,1 % i els EUA amb el 9,8 %. També hi té un pes rellevant el Japó, ja que Catalunya concentra el 70 % de la seva inversió en tot l'Estat espanyol.

Les fonts consultades per a l'estudi constaten que l'any 2008 hi havia 3.124 empreses estrangeres establertes a Catalunya, el 87 % dels quals s'ubiquen a l'àrea de Barcelona. Per branca d'activitat, prop del 60 % se centrava en activitats de fabricació, màrqueting, comerç minorista i logística. Actualment, la IED està evolucionant cap a sectors d'alt valor afegit i d'intensa aportació tecnològica, amb un elevat component de qualitat, diferenciació, R+D+I o disseny.

L'àrea de Barcelona i Catalunya afronten el doble repte d'augmentar la seva competitivitat com a pol d'atracció d'IED i, alhora, de mantenir i millorar el grau de satisfacció de les empreses ja establertes.

L'estudi analitza els avantatges competitius que afavoreixen les diverses modalitats d'IED: un context macroeconòmic estable, un entorn regulatori previsible i amb absència de traves administratives, infraestructures tecnològiques, de transport i de telecomunicacions de bon nivell, una bona xarxa d'empreses relacionades i de proveïdors de serveis, entre d'altres... També destaca la ubicació geogràfica que proporciona a Catalunya i a l'àrea de Barcelona una situació estratègica molt important, així com l'atractiu de la marca Barcelona i la qualitat de vida de la zona com a veritables avantatges competitius.

Les empreses consultades troben a Catalunya mà d'obra qualificada i de bon nivell que s'adapta a les seves necessitats, que esdevé per si mateixa un factor de competitivitat.

Tot i així l'estudi indica que hi ha factors que cal millorar, com ara el nivell deficient d'idiomes de la població, la insuficient integració universitat-empresa o amb universitats estrangeres. A nivell

de les administracions, cal avançar cap a la simplificació de tràmits, facilitar l'obtenció de visats per a professionals i impulsar la eAdministració, la interoperabilitat entre administracions o aconseguir un major grau de cooperació publicoprivada.

Des del punt de vista de l'origen de la IED, les empreses europees i nord-americanes implantades a Catalunya que s'han consultat consideren que la contribució pública s'ha d'orientar cap al desenvolupament de la nova economia, concretament en sectors com ara la biotecnologia o la nanotecnologia, entre d'altres... I per impulsar l'arribada de nova inversió, consideren que hi ha d'haver un esforç per a informar sobre l'oferta de serveis i ajudes dirigits a les noves empreses, alhora que és cabdal apostar per l'emprenedoria i l'intercanvi internacional.

Per la seva banda, les empreses asiàtiques consideren que l'existència d'un teixit empresarial que ofereix suport i proveeix les seves activitats és un factor favorable per a atraure nova IED. També valoren positivament la cultura de treball, els valors i la implicació de l'Administració en el clima de negocis existent a Catalunya, trets que en donen una visió diferenciada en relació amb una Europa que perceben homogènia.

L'estudi apunta que la IED emergent és la que pot oferir més potencial de creixement a través de

sectors com el de les energies renovables, les TIC i especialment la biotecnologia, en què Barcelona s'està convertint en un referent internacional.

També menciona com a oportunitats la ubicació del Secretariat de la Unió pel Mediterrani a Barcelona i la necessitat de donar a conèixer l'àrea de Barcelona i Catalunya a la població universitària asiàtica, sobretot de la Xina i l'Índia. La valorització de l'oferta formativa de qualitat, així com les oportunitats professionals, hauria d'atraure aquest col·lectiu, que exerceix de palanca per a noves inversions, tal com ja fa als EUA i al Regne Unit.

SANTI ANDORRÀ

Diplomat en Ciències Empresarials per la Fundació Univrsitària del Bages i postgraduat en Direcció d'empreses per la UPC.

Assessor del Departament i d'Innovació, Universitats i Empresa i col·laborador en la direcció estratègica de diverses empreses.

Ha codirigit l'àrea financera i comptable de l'Editorial Emán (Mèxic).